

BULGARİSTAN'DA SÜRÜCÜ BELGESİ KULLANIMI HAKKINDA BİLGİ NOTU

8 Kasım 1968 Viyana Karayolu Trafiki Konvansiyonu ve Konvansiyonu tamamlayıcı nitelikteki Avrupa Anlaşması'yla yeknesak trafik kurallarının belirlenmesi, uygulamada birlik sağlanması ve uluslararası karayolu trafiğinin daha düzenli ve güvenli bir hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Konvansiyonun ülkemiz bakımından yürürlüğe girmesiyle birlikte (22 Ocak 2013) Konvansiyona taraf seksen dört ülkede vatandaşlarımız için, diğer genel düzenlemeler bağlamında uluslararası sürücü belgesi almaksızın ülkemizde verilen sürücü belgeleriyle araç kullanabilmeleri sağlanmış ve ülkemizden bu ülkelere götürdükleri araçları için de uluslararası taşıt belgesi almak zorunluluğu kalkmıştır.

Söz konusu Konvansiyon'un bazı maddeleri bağlayıcı, bazıları tavsiye niteliğinde olmakla birlikte Konvansiyon'a dahil olan ülkeler Konvansiyon maddelerine çekince koyarak bu maddeleri uygulamayabilmektedir. Nitekim Konvansiyon'un 52 nci maddesine ülkemiz tarafından çekince konulmuş olup, Konvansiyon hükümlerinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde Uluslararası Adalet Divanının yetkileri tanınmamaktadır.

Karayolu Trafiki Konvansiyonu çeşitli trafik kurallarının yanında Konvansiyon'un 6 Nolu ekinde Konvansiyon'a taraf olan ülkeler tarafından karşılıklı olarak tanınan ulusal sürücü belgelerinin şekil bakımından nasıl düzenleneceği ve hangi bilgileri kapsayacağını da içermektedir. 01.01.2016 tarihinden itibaren ülkemizde verilmeye başlanan yeni tip sürücü belgeleri söz konusu Konvansiyon'un 6 Nolu ekine uygun olarak düzenlenmekte ve Bulgaristan dahil olmak üzere Konvansiyon'a dahil olan 84 ülkede geçerli sayılmaktadır. Öte yandan bu tarihe (01.01.2016) kadar verilmiş eski tip sürücü belgelerinin 31.12.2020 yılına kadar geçerli olduklarının Bulgaristan dahil olmak üzere diğer ülkelere bildirilmiş olmasına rağmen bu sürücü belgelerinin diğer ülkelerde hangi şartlarda geçerli kabul edildikleri diğer ülkelerin iç mevzuatınca belirlenmekte olup, bu konuda Bulgaristan mevzuatıyla ilgili bilgi aşağıda sunulmaktadır.

Bulgaristan ve ülkemizin söz konusu Konvansiyon'a taraf olmalarından dolayı özellikle ulusal sürücü belgelerinin geçerliliği konusunda her iki ülkenin uygulamaları birbirine çok yakındır.

Konuya ilişkin Bulgaristan Trafik Kanunu'nun 161. Maddesi'nin Türkçe gayriresmi çevirisi aşağıda sunulmuştur. Buna göre eski tip sürücü belgelerinin Bulgaristan'da geçerli sayılabilmesi için yanında tasdikli (Apostil) çevirisinin olması gerekmektedir.

“Madde 161. Başka bir ülke tarafından düzenlenmiş sürücü belgeleri aşağıda kayıtlı koşullarda Bulgaristan Cumhuriyeti sınırlarında belgelerin düzenlendiği sınıflarında geçerli sayılacaktır:

1. Sürücü belgesini düzenleyen Devlet, Karayolu Trafiki Konvansiyonu'nun anlaşma tarafıdır ve Sürücü Belgesi, Konvansiyon'un 6 Nolu ekinde yer alan şartlara uygun olarak düzenlenmiştir;

2. *Sürücü belgesini düzenleyen Devlet, Kuzey Atlantik Antlaşması'nın bu Anlaşma'nın IV, "a" maddesi şartlarında Silahlı Kuvvetlerinin Statüsü bakımından anlaşma tarafıdır;*
3. *Sürücü belgesinin yanında tasdikli Bulgarca tercümesi bulunduruluyorsa;*
4. *Sürücü belgesi uluslararası sürücü belgesidir ve Karayolu Trafiği Konvansyon'unun 7 Nolu ekinde yer alan şartlara uygun olarak düzenlenmiştir;*
5. *(Yeni, No. 51/2007 RG), Sürücü belgesi Avrupa Birliği Üye Devleti veya Avrupa Ekonomik Topluluğu Anlaşmasına veya İsviçre Konfederasyonu'na taraf olan bir Devlet tarafından düzenlenmiştir."*

Bulgaristan Trafik Kanunu'nun 162. Maddesi yabancı ülke ulusal sürücü belgesiyle ne kadar süreyle Bulgaristan'da araç kullanılabileceğini belirlemektedir. Buna göre ister eski tip ister yeni tip olsun Türk sürücü belgesine sahip ve Bulgaristan'da Bulgaristan vatandaşı olarak bulunan kişiler Bulgaristan'a giriş tarihinden itibaren en fazla üç ay süreyle araç kullanabilirler. Bulgaristan'da uzun süreli ikamet sahibi yabancı vatandaşlar ise ikamet belgelerinin düzenleme tarihinden itibaren en fazla bir yıl süreyle yabancı ulusal sürücü belgeleriyle araç kullanabilirler. Kanunen belirtilen süre geçilecekse yabancı ülke ulusal sürücü belgeleri Bulgaristan sürücü belgesiyle değiştirilmelidir. Herhangi bir sınava tabi tutulmadan sadece ülkemizin yeni tip sürücü belgeleri Bulgaristan sürücü belgesiyle değiştirilebilmektedir.

Aşağıdaki kanun maddesinde ayrıca, değiştirilen sürücü belgesinin belgeyi düzenleyen ülkeye iade edildiği belirtilmektedir.

"Mad. 162. (değişiklik, RG 43/02) (1) (Ek, RG No. 51/2007) Avrupa Birliği, Avrupa Ekonomik Topluluğu Anlaşmasına veya İsviçre Konfederasyonu'na üye olmayan Devlet tarafından düzenlenmiş yabancı ulusal sürücü belgesine sahip Bulgaristan Cumhuriyeti vatandaşları sözkonusu sürücü belgeleriyle ülkeye giriş tarihinden itibaren en fazla üç ay süreyle Bulgaristan Cumhuriyeti sınırlarında araç kullanabilirler.

(2) (Değişik, 21.01.2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan 51/2007 RG, değiştirilmiş, RG No. 101/2016) Avrupa Birliği, Avrupa Ekonomik Topluluğu Anlaşmasına veya İsviçre Konfederasyonu'na üye olmayan Devlet tarafından düzenlenmiş yabancı sürücü belgesine sahip Bulgaristan'da uzun süreli ikamet iznini bulunan yabancılar, sözkonusu sürücü belgeleriyle ikamet belgelerinin veriliş tarihinden itibaren en fazla bir yıl süreyle Bulgaristan Cumhuriyeti sınırlarında araç kullanabilirler.

(3) Bu maddenin 2. Paragraftaki koşullar 161. Maddesinin 2. Paragrafındaki durumlarda uygulanmaz.

(4) (Ekli, RG No. 51/2007) Bulgaristan vatandaşı veya yabancıya ait Avrupa Birliği, Avrupa Ekonomik Topluluğu Anlaşmasına veya İsviçre Konfederasyonu'na üye olmayan Devlet tarafından düzenlenmiş sürücü belgesi, belgeyi düzenleyen Devletin Karayolu Trafiği Konvansyonu'na anlaşma tarafı olması ve sürücü belgesinin, Konvansyon'unun 6 Nolu Ekinde belirtilen şartlarına uygun olarak düzenlendiği durumlarında, sözkonusu sürücü belgeleri herhangi bir sınava tabi tutulmadan Bulgaristan Cumhuriyeti ulusal sürücü belgesiyle değiştirilir.

(5) Yabancı ülke ulusal sürücü belgesinin 4. Paragrafta belirtilen koşulları karşılamaması durumlarında, sözkonusu sürücü belgesinin Bulgaristan ulusal sürücü belgesiyle değiştirilmesi başarıyla verilen sınav sonucu mümkün olmaktadır.

(6) (Yeni, RG No. 51/2007, değiştirilmiş, RG No. 75/2012) 161. Maddesinin 5. Fıkrasında belirtilen kişilerin sürekli ikamet adreslerini Bulgaristan Cumhuriyeti'ne aldirmaları durumunda, yabancı ülke ulusal sürücü belgelerini talepleri üzerine aynı sınıflarda geçerli Bulgaristan ulusal sürücü belgesiyle sınava tabi tutulmadan değiştirilebilirler.

(7) (Yeni, RG No. 51/2007, değiştirilmiş) 161. Maddesinin 5. Fıkrasında belirtilen kişiler sürekli ikamet adreslerini Bulgaristan Cumhuriyeti'ne aldirmaları durumunda ve trafik ceza puanı düşürme idari yaptırım cezasını gerektiren trafik ihlalinin meydana gelmesi durumunda sözkonusu sürücü belgeleri Bulgaristan ulusal sürücü belgesiyle değiştirilir.

(8) (Yeni, RG No. 51/2007, değiştirilmiş, RG No. 75/2012) Bu maddenin 4 -7. Paragraflarında öngörülen sürücü belgelerinin Bulgaristan sürücü belgeleriyle değiştirilmesi yabancı ülke ulusal sürücü belgesinin ibraz edilmek koşuluyla yapılmaktadır. Değiştirilen yabancı ülke ulusal sürücü belgesi, değiştirme sebebi belirtilerek, belgeyi düzenleyen ülkeye iade edilmektedir.

(9) (Yeni, No. 75/2012 RG) Sürekli ikamet adreslerini Bulgaristan Cumhuriyeti'ne aldıran 161. Maddesinin 5. Fıkrasında belirtilen kişilerin kayıp veya çalınma nedeniyle yabancı ülke ulusal sürücü belgelerinin Bulgaristan ulusal sürücü belgesiyle değiştirilmesi, sürücü belgesini düzenleyen ülke makamlarından kayıp veya çalınan sürücü belgesine hak sahibi olduğuna dair belge ibraz edilmesi durumunda gerçekleştirilebilir. Bulgaristan sürücü belgesi düzenlendiğine dair kayıp veya çalınan sürücü belgeyi düzenleyen ülkeye bilgi verilir.

(10) (Yeni, 75/2012 RG , değiştirilmiş, 53/1914 RG, değiştirilmiş - RG, 14 No 2015) Bulgaristan İçişleri Bakanlığı Milli Polis Teşkilatı Genel Müdürlüğü, diğer ülke yetkili makamlarıyla Bulgaristan'da düzenlenen veya değiştirilen sürücü belgeleriyle ilgili bilgi paylaşımı yapmaktadır."

Mevcut anlaşmalar gereği ülkemizde Türk sürücü belgesiyle değiştirilen Bulgaristan sürücü belgeleri belgeyi düzenleyen Bulgaristan makamına iletilir, Bulgaristan'da Bulgaristan sürücü belgesiyle değiştirilen Türk sürücü belgesi ise belgeyi düzenleyen ülkemiz makamına iletilir. Ülkelerin sürücü belgesi düzenlemeye yetkili makamları arasında bu konuda bilgi değişimi yapılmaktadır.

Sürücü belgelerinin değiştirilmesinde istenilen belgeler ülkeler arasında hemen hemen birbirine yakındır ve Bulgaristan'da trafik birimlerinden ülkemizde ise nüfus müdürlüklerinden temin edilebileceği gibi daha önce yayınlanan notumuzda Bulgaristan için gerekli belgeler listesi verilmiştir.

Konu hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek isteyen vatandaşlarımızın 8 Kasım 1968 Viyana Karayolu Trafik Konvansiyonu ve Konvansiyonu tamamlayıcı nitelikteki Avrupa Anlaşması, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun

Uygulanmasına İlişkin Karayolları Trafik Yönetmeliği'ne aşağıdaki bağlantılardan ulaşmaları mümkündür.

<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss139.pdf>

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.2918&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.8182&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=Karayollar%C4%B1%20trafik%20y%C3%B6netmeli%C4%9Fi>